

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Рахункової палати

23.11.2023 № 28-2

ЗВІТ

про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на керівництво та функціональне управління у сфері державної служби, стану внутрішнього контролю головного розпорядника коштів державного бюджету

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ	8
2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	8
3. ОЦІНКА СТАНУ ПЛАНУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗА КПКВК 6121010 «КЕРІВНИЦТВО ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ» у 2021–2023 РОКАХ.....	14
<i>3.1. Аналіз планування видатків та затвердження кошторисів Національного агентства України з питань державної служби .....</i>	<i>14</i>
<i>3.2. Стан використання коштів державного бюджету, спрямованих Національному агентству України з питань державної служби.....</i>	<i>22</i>
<i>3.2.1. Стан використання коштів державного бюджету на оплату праці апарату Національного агентства України з питань державної служби .</i>	<i>24</i>
<i>3.2.2. Аналіз виконання укладених договорів .....</i>	<i>29</i>
<i>3.3. Аналіз впровадження Національним агентством України з питань державної служби інформаційної системи управління людськими ресурсами на державній службі.....</i>	<i>31</i>
4. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	34
ВИСНОВКИ	37
ПРОПОЗИЦІЇ.....	39

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Аудит, контрольний захід	захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)
Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456
Закон 157	Закон України від 03 жовтня 2019 року № 157 «Про оренду державного та комунального майна»
Закон 889	Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу»
Закон 922	Закон України від 25 грудня 2015 року № 922 «Про публічні закупівлі»
Інструкція 333	Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 12 березня 2012 року № 333, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 березня 2012 року за № 456/20769
Інструкція 687	Інструкція з підготовки бюджетних запитів, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 06 червня 2012 року № 687, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26 червня 2012 року за № 1057/21369
Інструкція з організації внутрішнього контролю	Інструкція з організації внутрішнього контролю та управління ризиками у Національному агентстві України з питань державної служби, його територіальних органах та установах, що належать до сфери управління Агентства, затверджена наказом Національного агентства України з питань державної служби від 06 лютого 2018 року № 38
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Методичні рекомендації 11	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 року № 11
Кабмін, Уряд, КМУ	Кабінет Міністрів України
Концепція реформування системи оплати праці державних службовців	Концепція реформування системи оплати праці державних службовців, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 року № 622
Мінфін	Міністерство фінансів України
НАДС, Агентство	Національне агентство України з питань державної служби
Наказ 38	наказ Національного агентства України з питань

	державної служби від 06 лютого 2018 року № 38 «Про організацію внутрішнього контролю в системі Національного агентства України з питань державної служби»
План заходів з реалізації Стратегії 2021 року	план заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2019–2021 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 474-р
План заходів з реалізації Стратегії 2025 року	план заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р
План пріоритетних дій Уряду на 2021 рік	план пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 276-р
План пріоритетних дій Уряду на 2023 рік	план пріоритетних дій Уряду на 2023 рік, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 березня 2023 року № 221-р
Положення 500	Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500
Положення про уповноважену особу	Положення про уповноважену особу, відповідальну за організацію та проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі, затверджене наказом Національного агентства України з питань державної служби від 17 квітня 2020 № 67-20
Порядок 228	Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228
Постанова 15	постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 року № 15 «Питання оплати праці працівників державних органів»
Основні засади	Основні засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 року № 1001, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 року № 1062
Стандарт 121 «Основні засоби»	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 12 грудня 2010 року № 1202, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01 листопада 2010 року за № 1017/18312

Стратегія 2021 року	Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 474
Стратегія 2025 року	Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р
HRMIS	Інтегрована інформаційна система управління людськими ресурсами на державній службі

ПРЕАМБУЛА

Підстава для здійснення контрольного заходу: стаття 98 Конституції України, статті 4, 7 Закону України від 02 липня 2015 року № 576-VIII «Про Рахункову палату», План роботи Рахункової палати на 2023 рік, затверджений рішенням Рахункової палати від 29 грудня 2022 року № 29-1 (із змінами), доручення департаменту та/або територіальному підрозділу для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 14 липня 2023 року № 08-53.

Мета контрольного заходу: встановлення фактичного стану справ та надання оцінки своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності, економності використання коштів державного бюджету, виділених НАДС на керівництво та функціональне управління у сфері державної служби; оцінка ефективності системи внутрішнього контролю головного розпорядника коштів державного бюджету; законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень учасниками бюджетного процесу.

Предмет контрольного заходу: кошти державного бюджету, що спрямовувались у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року на виконання бюджетної програми за КПКВК 6121010 «Керівництво та функціональне управління у сфері державної служби» (далі – КПКВК 6121010), їх рух; нормативно-правові акти та організаційно-розпорядчі документи, що регламентують порядок виділення коштів державного бюджету та їх використання; управлінські рішення НАДС щодо виконання бюджетної програми та організації внутрішнього контролю; бюджетна і фінансова звітність; первинні документи, документи бухгалтерського обліку, інші документи, що стосуються видатків державного бюджету на зазначені цілі.

Об'єкти контрольного заходу: НАДС.

Початкові обмеження щодо проведення контрольного заходу:

часові: II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року;

географічні: м. Київ.

Критерії, які використовувались під час проведення контрольного заходу:

продуктивність – встановлення співвідношення між результатами діяльності головного розпорядника бюджетних коштів та обсягом використаних для досягнення запланованих результатів коштів державного бюджету;

результативність – встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності головного розпорядника бюджетних коштів запланованим результатам бюджетних програм;

економність – встановлення стану досягнення головним розпорядником коштів запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного державним бюджетом обсягу коштів за КПКВК 6121010;

законність – відповідність управлінських рішень об'єкта контрольного заходу щодо спрямування та використання коштів державного бюджету положенням чинного законодавства;

оцінка стану внутрішнього контролю – врегулювання внутрішніми документами питань внутрішнього середовища, управління ризиками, здійснення заходів контролю, інформаційного та комунікаційного обміну, моніторингу; спроможність системи внутрішнього контролю НАДС запобігати незаконному та неефективному використанню бюджетних коштів.

Методи збирання даних: аналіз нормативно-правових актів та організаційно-розпорядчих документів, пов'язаних з предметом контрольного заходу; аналіз показників паспортів бюджетної програми на 2021–2023 роки за КПКВК 6121010 і показників звітів про виконання паспортів бюджетної програми за 2021–2022 роки та оперативних даних про стан виконання паспорта бюджетної програми на 2023 рік за січень–червень 2023 року; перевірка руху коштів державного бюджету; аналіз матеріалів попередніх перевірок об'єкта контрольного заходу контролюючими органами та стану внутрішнього контролю розпорядника бюджетних коштів; опрацювання матеріалів засобів масової інформації та спеціальних видань; опитування посадових осіб об'єкта контрольного заходу.

ВСТУП

НАДС є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, забезпечує функціональне управління державною службою в державних органах.

Після схвалення Стратегії 2021 року і Стратегії 2025 року НАДС вже протягом 7 років працює над завданням з реформування державного управління, головні очікувані результати якого, зокрема, – формування системи професійної та політично нейтральної публічної служби, орієнтованої на захист інтересів громадян; розбудова ефективних і підзвітних громадянам державних інституцій, що формують державну політику та успішно її реалізують для сталого розвитку держави.

Крім того, НАДС забезпечує проведення реформи системи оплати праці державних службовців з метою підвищення престижу держави та її конкурентоспроможності як роботодавця і залучення на державну службу найбільш кваліфікованих фахівців.

Останній аудит у НАДС за КПКВК 6121010 здійснювався Рахунковою палатою у 2021 році.

1. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ

За підсумками проведення аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на керівництво та функціональне управління у сфері державної служби, НАДС надіслано звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати від 21 грудня 2021 року № 34-3, що містили 12 рекомендацій щодо усунення виявлених порушень і недоліків.

Наказом НАДС від 24 січня 2022 року № 5-22 затверджено План заходів НАДС за підсумками розгляду рішення Рахункової палати від 21 грудня 2021 року № 34-3 та Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на керівництво та функціональне управління у сфері державної служби.

Аналіз стану реагування НАДС на рекомендації Рахункової палати засвідчив, що протягом II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року переважну більшість рекомендацій Рахункової палати виконано. Без належної уваги залишились рекомендації у частині забезпечення дотримання вимог Інструкції 687 (при складанні бюджетних запитів) та Порядку 228 (при складанні проєктів кошторисів) щодо обґрунтованості видатків розрахунками, визначення обсягу надходжень до спеціального фонду проєкту кошторису (на підставі розрахунків за кожним джерелом доходів), а також рекомендація щодо забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Закон 889 визначає принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка функціонує в інтересах держави і суспільства, а також порядок реалізації громадянами України права рівного доступу до державної служби, що базується на їхніх особистих якостях та досягненнях.

Згідно з частиною першою статті 13 Закону 889 НАДС – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, забезпечує функціональне управління державною службою в державних органах.

НАДС відповідно до Положення 500 забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, здійснює функціональне управління державною службою в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті). Агентство – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабміном.

Основними завданнями НАДС є забезпечення формування і реалізація державної політики у сфері державної служби та з питань управління персоналом у державних органах; участь у формуванні державної політики у сфері державної служби в органах місцевого самоврядування; здійснення

функціонального управління державною службою (пункт 3 Положення 500).

Відповідно до завдань, НАДС протягом II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року мало виконати 52 функції.

У період, що підлягав аудиту, до переліку функцій, покладених на НАДС, вносились зміни постановою Кабміну від 14 липня 2021 року № 732 «Про внесення зміни до пункту 4 Положення про Національне агентство України з питань державної служби»¹.

Аналіз виконання НАДС функцій, визначених Положенням № 500, засвідчив: з метою узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції НАДС, Агентством розроблялися проекти актів Уряду та законопроекти щодо вдосконалення такого законодавства, що вносилися в установленому порядку на розгляд Кабміну.

Так, у період, що підлягав аудиту, НАДС розроблено 101 проект нормативно-правових актів, з яких прийнято **81**: у II півріччі 2021 року – 30 проектів нормативно-правових актів, з яких прийнято 27 (постанови КМУ – 10, розпорядження КМУ – 8, накази НАДС – 9), у 2022 році – 40, з яких прийнято 35 (постанови КМУ – 10, розпорядження КМУ – 7, накази КМУ – 18), у I півріччі 2023 року – 31, з яких прийнято 19 (один закон України, постанови КМУ – 7, розпорядження КМУ – 2, накази НАДС – 9).

У межах виконання окремих заходів планів пріоритетних дій Уряду на 2021 та 2023 роки НАДС проводилась робота з розроблення законопроектів, які на момент аудиту перебували на розгляді Верховної Ради України чи Уряду.

Так, згідно з Планом пріоритетних дій Уряду на **2021 рік** (розділ 4.2 «Професійна державна служба») на НАДС **покладено виконання 5 заходів**, у тому числі розроблення і подання Уряду трьох проектів законів і однієї постанови Кабміну та запровадження системи оплати праці на основі класифікації посад державної служби у державних органах, які є учасниками експериментального проекту.

Встановлено, що розроблену НАДС постанову Кабміну «Деякі питання здобуття освіти та професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад» прийнято 28 квітня 2021 року.

Розроблений НАДС у 2021 році законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» після доопрацювання Агентством разом із зацікавленими органам 03.11.2021 подано

---

¹ Підпункт 36 «в установленому порядку збирає та аналізує інформацію про вакантні посади державної служби не нижче категорії «Б» у державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, іншу інформацію, необхідну для внесення суб'єкту призначення пропозицій щодо переведення державних службовців, звільнених з посади державної служби категорії «А» відповідно до частини першої статті 87¹ Закону України «Про державну службу» пункту 4 Положення 500 виключено.

Уряду. Законопроект розглянуто Верховною Радою України та прийнято за основу (№ 8222 від 23 листопада 2022 року).

Кабміном схвалено та передано до Верховної Ради України розроблений НАДС законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо удосконалення порядку вступу, проходження, припинення державної служби, який включено до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання за № 3369-ІХ від 05.09.2023.

Верховною Радою України 02 травня 2023 року прийнято Закон України № 3077-ІХ «Про службу в органах місцевого самоврядування», розроблений НАДС (не набрав чинності).

Встановлено, що з 5 заходів, виконання яких Планом пріоритетних дій Уряду на 2021 рік покладено на НАДС, не виконано захід щодо **запровадження системи оплати праці на основі класифікації посад державної служби у державних органах, які є учасниками експериментального проєкту.**

План пріоритетних дій Уряду на 2022 рік не затверджувався.

У розділі «Реформа державного управління» **Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік** НАДС визначено відповідальним виконавцем 5 заходів. У І півріччі 2023 року передбачено завершення реалізації тільки одного заходу – розроблення та подання Кабміну проєкту акта щодо визначення особливостей здійснення навчальних поїздок, стажування, службових відряджень за кордон державних службовців, зокрема тих, що забезпечують планування, координацію, проведення моніторингу та підготовку звітності щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також наближення законодавства України до права ЄС (acquis ЄС). Цей нормативний акт мав бути прийнятий Кабміном у червні 2023 року. На момент аудиту проєкт постанови Кабміну «Про затвердження Порядку організації професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за кордоном» подано на розгляд зацікавленим органам.

2.1. Аналіз реформування державного управління України

У 2016 році Кабміном схвалено Стратегію 2021 року та затверджено план заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року. Метою Стратегії 2021 року визначено вдосконалення системи державного управління і відповідно підвищення рівня конкурентоспроможності країни. У результаті реалізації Стратегії 2021 року система державного управління, яка працює в інтересах суспільства, забезпечує сталий розвиток країни та надає якісні послуги, мала стати більш ефективною та підзвітною громадянам.

Серед основних умов для успішного реформування у Стратегії 2021 року визначено стале фінансове забезпечення, що передбачає удосконалення системи оплати праці, зокрема підвищення заробітної плати, розміру надбавки за вислугу років, що суттєво збільшить загальний фонд оплати праці. Крім того, передбачалось збільшення обсягу витрат на державну службу та встановлення нового порядку преміювання державних службовців, який би визначав прозорі

та чіткі критерії такого преміювання на основі оцінювання результатів службової діяльності та досягнень.

Особливу роль у Стратегії 2021 року відведено реформі оплати праці державних службовців для забезпечення її конкурентоспроможності на ринку праці, підвищення рівня прозорості, передбачуваності та справедливості.

Стратегією 2021 року визначено, що критерієм, за яким має проводитися оцінка прозорості та справедливості оплати праці, є співвідношення між посадовим окладом та розміром премії у середній заробітній платі державного службовця. Заявлена ціль реформування системи оплати праці – частка посадового окладу повинна становити у 2019 році не менше 70 відсотків, а премії – не більше 30 відсотків. Зменшення частки премій забезпечить запобігання встановленню роботодавцем розміру заробітної плати на власний розсуд, а також зменшить ризик політизації державних службовців.

За результатами реалізації Стратегії 2021 року заявлену ціль не досягнуто. З метою запровадження системи оплати праці державних службовців, яка відповідає принципам прозорості, справедливості, рівності, результативності і конкурентоспроможності, розпорядженням Кабміну від 27 травня 2020 року № 622-р схвалено Концепцію реформування системи оплати праці державних службовців.

План заходів з реалізації Концепції реформування системи оплати праці державних службовців передбачалось виконати протягом II півріччя 2020 року – II півріччя 2022 року. На НАДС покладено виконання 11 із 13 заходів.

Аналіз стану виконання Плану заходів з реалізації Концепції реформування системи оплати праці державних службовців засвідчив:

1. Розроблений і поданий НАДС у 2020 році² проєкт постанови Кабміну Міністрів України «Про затвердження Порядку формування фонду оплати праці державних службовців у державному органі» Урядом не затверджено.

2. Розроблений і поданий НАДС³ проєкт постанови Кабміну «Про затвердження Каталогу типових посад державної служби і критеріїв віднесення до таких посад» Урядом не затверджено, листом Секретаріату Кабміну від 30 листопада 2022 року № 25118/0/2-22 його повернено НАДС з пропозицією щодо його обговорення після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад».

3. Не внесено змін до Постанови 15 у частині схеми посадових окладів на посадах державної служби державних органів, включених до експериментального проєкту класифікації посад державної служби (НАДС, Секретаріат Кабміну, Мінфін та Міністерство цифрової трансформації України). НАДС подано⁴ на розгляд Уряду звіт «Про результати підготовки експериментального проєкту з проєктом умов оплати праці державних

---

² Лист НАДС від 23.06.2020 № 4659/07.2-20.

³ Листи НАДС від 21.02.2022 № 1137/92.2-22 та від 02.03.2022 №1232/92.2-22.

⁴ Лист НАДС від 01.07.2021 №4462/92.02-21.

службовців державних органів, які є учасниками експериментального проекту, на 2022 рік з урахуванням результатів класифікації посад».

4. НАДС на виконання розпорядження Кабміну від 11 листопада 2020 року № 1414-р «Про підготовку та реалізацію експериментального проекту щодо запровадження системи оплати праці державних службовців на основі класифікації посад» здійснено заходи щодо підготовки до проведення експериментального проекту, але Урядом не прийнято рішення про продовження його реалізації у 2022 році.

У проекті Державного бюджету України на 2022 рік також не враховано необхідних видатків на оплату праці державних службовців, які є учасниками експериментального проекту, передбачених кроком 96 Плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік.

Довідково. На виконання пункту 4 протоколу наради, що відбулася 30 листопада 2022 року під головуванням Міністра Кабінету Міністрів, НАДС підготовлено, подано на розгляд Уряду проект постанови Кабміну «Про реалізацію в 2023 році експериментального проекту щодо застосування Порядку формування фонду оплати праці державних службовців у державному органі», 18 липня 2023 року прийнято постанову Кабміну № 734 «Про реалізацію експериментального проекту щодо впровадження єдиних підходів до формування фонду оплати праці державних службовців у державному органі».

5. Моніторинг чисельності та оплати праці державних службовців НАДС не запроваджено, порядок проведення моніторингу не затверджено. За поясненням НАДС, «з урахуванням нової системи та підходів НАДС повернеться до розроблення порядку моніторингу оплати праці державних службовців державних органів після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» в частині запровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад».

6. Впровадження моніторингу чисельності та оплати праці працівників державних органів (недержавних службовців) триває, відповідно до Стратегії 2025 року строк завершення виконання заходу не настав.

7. Посади усіх державних органів не приведено у відповідність до класифікації посад державної служби, оскільки згідно з пунктом 20 Плану заходів з реалізації Стратегії 2025 року це передбачено зробити у шестимісячний строк після внесення змін до Закону України «Про державну службу» в частині впровадження єдиного підходу до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад, а також прийняття Каталогу типових посад державної служби і критеріїв віднесення до таких посад.

8. Законопроект від 23.11.2022 № 8222 «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» 28 липня 2023 року Верховною Радою України прийнято за основу в першому читанні. На момент аудиту тривала підготовка до другого читання.

9. Концепцією реформування системи оплати праці також передбачалося розроблення та внесення в установленому порядку на розгляд Уряду законопроекту щодо внесення змін до деяких законів України, що регулюють питання оплати праці в державних органах, з метою їх узгодження із

Законом 889 у частині уніфікації підходів до визначення рівня оплати праці. За поясненням НАДС, «під час узгодження законопроекту № 8222, спільно з представниками Уряду, Верховної Ради України, заінтересованих органів, громадськості та міжнародних експертів, прийнято рішення щодо впровадження реформи системи оплати праці державних службовців шляхом прийняття саме законопроекту № 8222. У зв'язку з цим, законопроект, втратив актуальність».

10. Підготовка схеми посадових окладів на посадах державної служби на 2022 рік відповідно до класифікації посад державної служби НАДС не проводилась. За поясненням НАДС, для її проведення необхідно внести зміни до Закону 889.

11. НАДС не здійснено порівняння оплати праці на типових посадах державної служби і приватного сектору України з метою визначення конкурентоспроможного рівня оплати праці (строк виконання – III квартал 2021 року). За поясненням НАДС, порівняння не здійснюється, оскільки «відповідно до пункту 21 Плану заходів з реалізації Стратегії 2025 року співставлення передбачено провести у шестимісячний строк після внесення змін до Закону України «Про державну службу» в частині впровадження єдиного підходу до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад».

Реформування системи оплати праці державних службовців не завершено в строки, встановлені Стратегією 2021 року та Концепцією реформування системи оплати праці державних службовців, і передбачено в межах реалізації Стратегії 2025 року. Стратегією 2025 року визначено, що у 2024 році для 75 відс., а у 2025 році для 90 відс. посад державної служби запровадять систему оплати праці на основі класифікації посад.

При цьому є ризики недосягнення цього показника: відповідно до Плану заходів з реалізації Стратегії 2025 року класифікація посад державної служби у центральних органах виконавчої влади повинна розпочатися у шестимісячний строк після внесення змін до Закону 889 у частині впровадження єдиного підходу до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад, а також прийняття Каталогу типових посад державної служби і критеріїв віднесення до таких посад.

Довідково. Затверджено постанову Кабміну від 23 жовтня 2023 року № 1109 «Про підготовку до запровадження умов оплати праці державних службовців на основі класифікації посад у 2024 році»

Отже, розпочате у 2016 році реформування оплати праці державних службовців триває. Жодний захід, передбачений Концепцією реформування системи оплати праці державних службовців, в установленний термін не виконано.

Причини – відсутність правових підстав (внесення змін до Закону України 889 у частині запровадження єдиного підходу до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад) і незатвердження Урядом окремих нормативних актів, розроблених НАДС.

Позитивних зрушень у проведенні реформи системи оплати праці державних службовців з часу здійснення у 2021 році Рахунковою палатою аудиту майже не досягнуто.

Як наслідок, механізм нарахування заробітної плати державних службовців залишається непрозорим у зв'язку з неврегульованим і необмеженим розміром надбавок. Не затверджено нового порядку преміювання державних службовців, який би визначав прозорі та чіткі критерії преміювання з урахуванням результатів оцінювання службової діяльності та досягнень.

3. ОЦІНКА СТАНУ ПЛАНУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗА КПКВК 6121010 «КЕРІВНИЦТВО ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ» у 2021–2023 РОКАХ

3.1. Аналіз планування видатків та затвердження кошторисів Національного агентства України з питань державної служби

Статтею 87 Бюджетного кодексу визначено: до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, належать видатки на державне управління, зокрема на виконавчу владу.

Відповідно до законів про державний бюджет на 2021 – 2023 роки (без змін) на провадження діяльності НАДС за КПКВК 6121010 затверджено 279 150,6 тис. грн бюджетних призначень, у тому числі загальний фонд – 278 377,0 тис. грн, спеціальний – 773,6 тис. гривень.

Бюджетні призначення за КПКВК 6121010 у 2022 році збільшилися порівняно з 2021 роком на 20,4 відс. внаслідок збільшення призначень на оплату праці та поточні видатки – 17 924,0 тис. грн, з яких на оплату праці працівників НАДС спрямовано 16 886,8 тис. гривень. У зв'язку з початком широкомасштабної військової агресії РФ проти України бюджетні призначення у 2023 році порівняно з 2022 роком зменшилися на 19,6 відс., оскільки зменшилися бюджетні призначення на оплату праці – 13 107,3 тис. грн та поточні видатки – 7 613,8 тис. гривень.

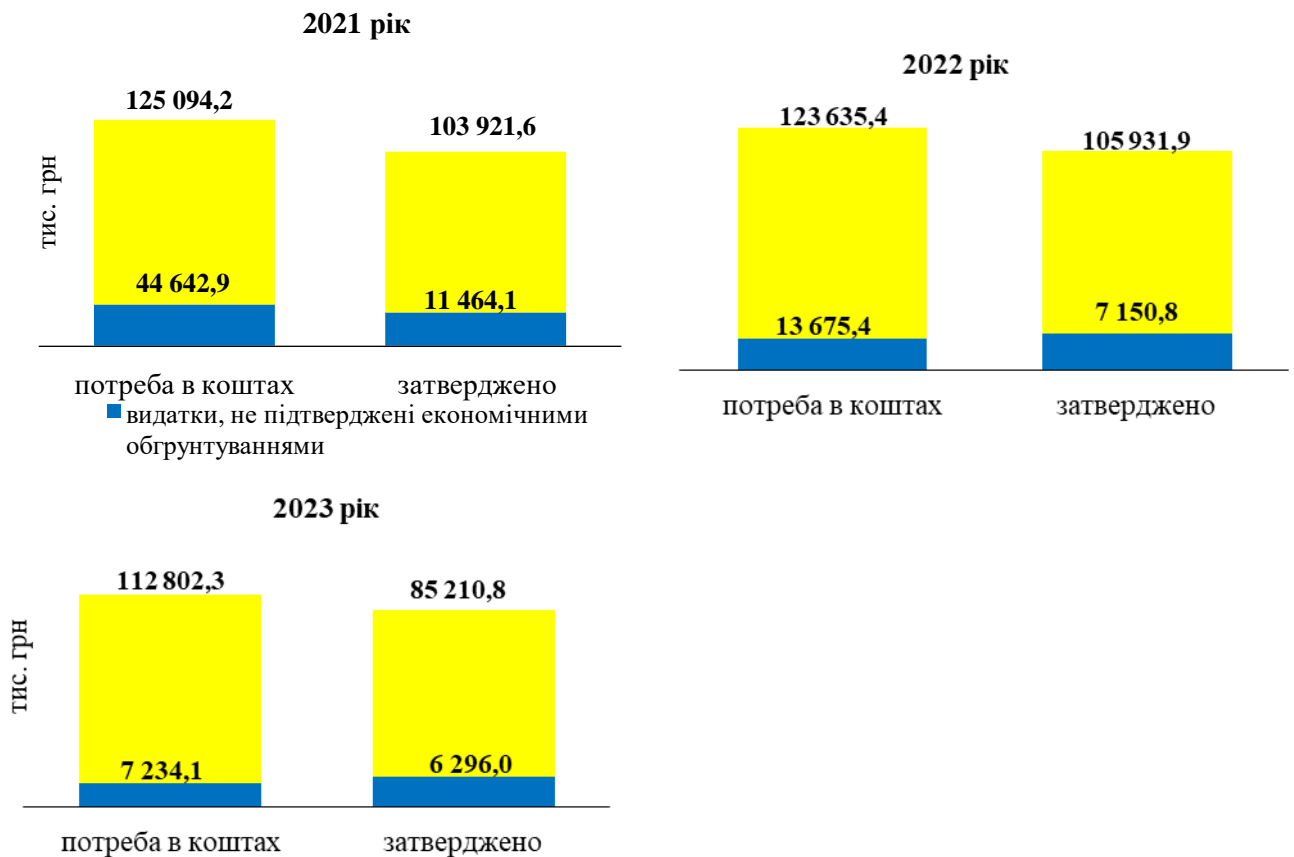
Законами України про внесення змін до державного бюджету, розпорядженнями Уряду та шляхом внесення змін до розпису державного бюджету на 2021 рік – I півріччя 2023 року НАДС як головному розпорядникові бюджетних коштів збільшено бюджетні призначення загалом на 28 576,5 тис. грн: у 2021 році збільшено на 34 919,3 тис. грн (загальний фонд – на 17 818,6 тис. грн, спеціальний – на 17 100,7 тис. грн); у 2022 році зменшено на 7 971,5 тис. грн (загальний фонд зменшено на 10 866,4 тис. грн, спеціальний фонд збільшено на 2 894,9 тис. грн); у I півріччі 2023 року збільшено на 1 628,7 тис. грн (спеціальний фонд). Внесення змін до паспортів бюджетної програми призвело до зміни результативних показників.

Отже, загальний розмір затверджених бюджетних призначень за КПКВК 6121010 на 2021–2023 роки становить 307 727,1 тис. грн (загальний фонд – 285 329,2 тис. грн, спеціальний – 22 397,9 тис. гривень).

На 2021–2023 роки НАДС визначило загальну потребу в коштах на формування і реалізацію державної політики у сфері державної служби за КПКВК 6121010 за загальним фондом – 361 145,1 тис. грн, спеціальним – 773,8 тис. гривень.

Діаграма 1 відображає співвідношення обсягів бюджетних призначень за КПКВК 6121010 на 2021–2023 роки до розрахункової потреби НАДС на формування і реалізацію державної політики у сфері державної служби.

Діаграма 1. Співвідношення обсягів бюджетних призначень за КПКВК 6121010 до розрахункової потреби

На оплату праці, здійснення закупівель, придбання обладнання, оплату комунальних послуг, капітальний ремонт, формування і реалізацію державної політики у сфері державної служби за КПКВК 6121010 загалом передбачено на:

2021 рік – 88 007,9 тис. грн, або 70,3 відс. потреби (125 094,2 тис. грн), з них не задоволено потреби у видатках на оплату праці з нарахуваннями – на 63 560,8 тис. грн, або 92,2 відс., інших поточних видатках – на 67,5 тис. грн, або 36,7 відс.;

2022 рік – 105 931,9 тис. грн, або 85,7 відс. потреби (123 635,4 тис. грн), з яких не задоволено потреби у видатках на оплату праці з нарахуваннями – на 84 162,6 тис. грн, або 88,4 відс., оплату послуг (крім комунальних) – на 12 860,1 тис. грн, або 79,7 відс.;

2023 рік – 85 210,8 тис. грн, або 75,5 відс. потреби (112 802,3 тис. грн), з яких не задоволено потреби у видатках на оплату праці з нарахуваннями на 68 171,8 тис. грн, або 72,9 відс., оплату комунальних послуг та енергоносіїв на 2 946,4 тис. грн, або 56,7 відсотка.

З урахуванням зазначеної вище інформації упродовж періоду, який підлягав аудиту, спостерігається позитивна динаміка щодо повного забезпечення потреб НАДС, зокрема у видатках споживання.

Встановлено, що НАДС не дотримано вимог пунктів 1.5 і 2.8 Інструкції 687 при складанні бюджетних запитів на 2022–2023 роки за окремими КЕКВ на загальну суму 20 909,5 тис. гривень.

Так, без підтвердних документів і матеріалів, проектно-кошторисної документації, результатів аналізу ринкових пропозицій, переліку обладнання та інвентарю, економічних обґрунтувань розрахунків за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю тощо подано пропозиції до бюджетного запиту на:

2022 рік за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар», КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» – 10 385,2 тис. грн (немає економічних обґрунтувань, підтвердних документів та матеріалів, результатів аналізу ринкових пропозицій щодо придбання канцелярських матеріалів, бланків, електротоварів, витратних матеріалів для комп'ютерної та оргтехніки, будівельних матеріалів для поточного ремонту, матеріалів та інструментів для господарської діяльності, оплати послуг з ремонту та технічного обслуговування комп'ютерного та периферійного обладнання, адміністрування програмного забезпечення, технічного обстеження адмінбудівлі, побудови, створення і впровадження локальних мереж, поточного ремонту та технічного обслуговування обладнання, техніки, локальної мережі, заправлення та регенерації картриджів тощо); КЕКВ 2282 «Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку» – 193,8 тис. грн (немає деталізованих розрахунків за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю щодо підвищення кваліфікації працівників);

2023 рік за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар», КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» – 6 810,1 тис. грн (немає економічних обґрунтувань, підтвердних документів і матеріалів, результатів аналізу ринкових пропозицій щодо придбання канцелярських матеріалів, бланків, електротоварів, витратних матеріалів для комп'ютерної та оргтехніки, будівельних матеріалів для поточного ремонту, матеріалів та інструментів для господарської діяльності, оплати послуг з ремонту та технічного обслуговування комп'ютерного та периферійного обладнання, оплати послуг сторонніх фахівців, пакетів програмного забезпечення для операційної системи, захисту від вірусів, заправки та відновлення картриджів, ремонту та технічного обслуговування комп'ютерного та периферійного обладнання, постачання примірників оновлених версій програмного продукту, послуг, пов'язаних з базами даних, експлуатаційних послуг тощо); КЕКВ 2282 «Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку» – 77,5 тис. грн (немає деталізованих розрахунків за видами та кількістю товарів

(робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю щодо підвищення кваліфікації працівників).

Крім того, без економічних обґрунтувань розрахунків за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю, затвердженої у встановленому порядку проектно-кошторисної документації, підтвердних документів та матеріалів, результатів аналізу ринкових пропозицій та кількості наявного обладнання і предметів із зазначенням ступеня їх зношеності тощо, зокрема, подано пропозиції до бюджетного запиту на 2022 рік за КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» – 3 096,4 тис. грн (придбання комп'ютерної та оргтехніки, апаратури для запису та відтворення аудіо- та відеоматеріалу, обладнання для відеоконференцій, кондиціонерів тощо), КЕКВ 3130 «Капітальний ремонт» – 346,5 тис. грн (заміна дверей на сходових маршах та дерев'яних вікон в адміністративній будівлі НАДС тощо).

Отже, НАДС бюджетні запити за КПКВК 6121010 на 2022–2023 роки на загальну суму 20 909,5 тис. грн у порушення вимог пунктів 1.5 і 2.8 Інструкції 687 подавало без економічних обґрунтувань розрахунків кількісних і вартісних показників, затвердженої в установленому порядку проектно-кошторисної документації, зазначення кількості наявного обладнання та предметів довгострокового користування та ступеня їх фізичного і морального зношення. Як наслідок, НАДС як головним розпорядником бюджетних коштів у порушення частини третьої статті 35 Бюджетного кодексу та пункту 1.14 Інструкції 687 не забезпечено обґрунтованості та достовірності поданих Мінфіну бюджетних запитів, які мають містити всю інформацію, необхідну для аналізу показників проекту Державного бюджету України, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

При складанні проектів кошторису та їх затвердженні апаратом і територіальними органами НАДС не дотримано вимог пункту 22 Порядку 228, а НАДС не забезпечено безумовного виконання вимог нормативно-правових актів і допущено затвердження в кошторисах сум, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями, визначеними пунктом 29 Порядку 228, що відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства, зокрема, за:

КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» немає економічних обґрунтувань та підтвердних документів і матеріалів щодо придбання канцелярського приладдя, офісного устаткування, будівельних і господарських матеріалів для поточного ремонту, витратних та інших матеріалів до комп'ютерної техніки, матеріалів та інструментів для господарської діяльності тощо – 6 017,8 тис. грн (2021 рік – 3 017,0 тис. грн, 2022 рік – 1 290,0 тис. грн, 2023 рік – 1 764,8 тис. грн);

КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» немає економічних обґрунтувань і підтвердних документів і матеріалів щодо оплати послуг з поточного ремонту приміщень будівлі та елементів системи опалення, сигналізації, серверних послуг з технічного обслуговування обладнання та адміністрування програмного забезпечення, проведення контролю захищеності

інформації на об'єкті інформаційної діяльності комплексної системи захисту інформації з обмеженим доступом, що становить державну таємницю в автоматизованій системі класу «1» РСО НАДС, створення КСЗІ та проходження державної експертизи щодо отримання експертного висновку на інформаційну систему вебпорталу вакансій, інтернет-провайдерів тощо – 17 834,0 тис. грн (2021 рік – 8 059,8 тис. грн, 2022 рік – 5 320,5 тис. грн, 2023 рік – 4 453,7 тис. грн);

КЕКВ 2280 «Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм» немає деталізованих розрахунків за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю щодо підвищення кваліфікації працівників – 658,9 тис. грн (2021 рік – 387,6 тис. грн, 2022 рік – 193,8 тис. грн, 2023 рік – 77,5 тис. грн);

КЕКВ 3130 «Капітальний ремонт» немає економічних обґрунтувань, підтвердних документів і матеріалів, проектно-кошторисної документації щодо заміни дерев'яних дверей на сходових маршах та дерев'яних вікон в адміністративній будівлі НАДС тощо – 346,5 тис. грн (2022 рік).

Отже, видатки за КЕКВ 2210, 2240, 2280 та 3130 на загальну суму 13 446,8 тис. грн затверджено НАДС у 2022–2023 роках у кошторисах за КПКВК 6121010 без належних економічних обґрунтувань та деталізованих розрахунків за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю, підтвердних документів і матеріалів, експертних висновків, проектно-кошторисної документації.

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу затвердження у кошторисах показників, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями, є порушенням бюджетного законодавства.

Встановлено, що у розрахунку видатків до кошторисів на 2022–2023 роки на проведення закупівель територіальними органами НАДС (загальний фонд) за КЕКВ 2210 передбачено видатки на 6 багатофункціональних пристроїв – 59,4 тис. грн, 6 принтерів – 47,9 тис. грн, 4 кондиціонери – 62,0 тис. грн, 2 моноблоки – 27,0 тис. грн, один сервер – 18,2 тис. гривень.

Абзацом восьмими підпункту 2.2.1 пункту 2.2 глави 2 Інструкції 333 за КЕКВ 2210 передбачено придбання комплектувальних виробів і деталей для ремонту всіх видів виробничого та невиробничого обладнання; витратних та інших матеріалів⁵ до комп'ютерної техніки⁶ та оргтехніки (кабельних коробів-кабелеводів, монтажних та комутаційних панелей, розеток, конекторів-з'єднувачів, накопичувачів інформації, картриджів, тонерів тощо); мережевого обладнання (патч-панелей, конекторів, роз'єднувачів, шаф тощо).

---

⁵ До витратних матеріалів належать матеріали, потрібні для підтримання комп'ютера й комп'ютерної техніки в робочому стані (картриджі для принтерів, порошок для їх заправлення, очисні серветки тощо), і матеріали, що виконують окремі функції, але функціонально пов'язані з комп'ютером (флешки, оптичні диски тощо).

⁶ Комп'ютерна техніка – пристрої та системи пристроїв, що є компонентами комп'ютера, а також самі комп'ютери та обладнання, яке працює спільно з комп'ютерами (периферійні пристрої) і забезпечує додаткову функціональність (друк або сканування документів, доступ до мережі, захист від збоїв живлення тощо).

Абзацами восьмим і дев'ятим підпункту 3.1.1 пункту 3.1 глави 3 Інструкції 333 за КЕКВ 3110 передбачено придбання кондиціонерів, оргтехніки, комп'ютерної техніки (у тому числі програмного забезпечення, придбання якого здійснюється разом із комп'ютерною технікою).

Згідно з підпунктом 3.1.4 підпункту 3.1 пункту 3 розділу II Стандарту 121 «Основні засоби», пунктом 6 абзацу сьомого підпункту 1.1 пункту 1 розділу II Методичних рекомендацій 11, у складі групи «Машини та обладнання» з виділенням в окремі підгрупи обліковується комп'ютерна техніка та її комплектуючі (комп'ютери, монітори, периферійне і мережеве обладнання комп'ютера, що за вартістю за одиницю чи комплект відноситься до основних засобів), електронні засоби обробки інформації (електронно-обчислювальні, керуючі та аналогові машини, цифрові обчислювальні машини та пристрої тощо).

Як наслідок, у порушення абзаців восьмого та дев'ятого підпункту 3.1.1 пункту 3.1 глави 3 Інструкції 333 і підпункту 3.1.4 підпункту 3.1 пункту 3 розділу II Стандарту 121 «Основні засоби», а також з недотриманням абзацу двадцятого підпункту 1.1 пункту 1 розділу II Методичних рекомендацій 11 НАДС як головний розпорядник бюджетних коштів затвердило видатки на придбання 6 багатофункціональних пристроїв, 6 принтерів, 4 кондиціонерів та 2 моноблоків на загальну суму 214,5 тис. грн за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар», а не за КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування», що є порушенням встановлених вимог щодо застосування бюджетної класифікації.

Згідно з пунктом 31 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу порушення встановлених вимог щодо застосування бюджетної класифікації є порушенням бюджетного законодавства.

Паспортом бюджетної програми за КПКВК 6121010 визначено мету бюджетної програми – формування та реалізація державної політики у сфері державної служби.

Згідно з паспортами за КПКВК 6121010 обсяг бюджетних асигнувань затверджено на 2021 рік у сумі 105 826,5 тис. грн, 2022 рік – 105 931,9 тис. грн, 2023 рік – 85 210,8 тис. грн (табл. 1).

Таблиця 1

**Напрями використання бюджетних коштів за КПКВК 6121010
у 2021–2023 роках**

Напрями використання бюджетних коштів	Рік	Затверджено асигнувань		Касові видатки
			зі змінами	
Забезпечення виконання функцій і завдань у сфері державної служби	2021	97 873,6	97 873,6	106 782,5
	2022	104 999,1	104 999,1	86 919,8
	2023	84 738,5	84 738,5	32 208,5*
Капітальний ремонт нежитлових приміщень по вул. Прорізна, 15	2021	6 048,0	6 048,0	5 933,6
	2022	-	-	-
	2023	-	-	-
Утримання Комісії з питань вищого корпусу державної служби	2021	-	1 904,9	453,0
	2022	932,8	932,8	69,4
	2023	472,3	472,3	44,4*
УСЬОГО ВИДАТКІВ	2021	103 921,6	105 826,5	113 169,1

тис. грн

Напрями використання бюджетних коштів	Рік	Затверджено асигнувань	Затверджено асигнувань зі змінами	Касові видатки
	2022	105 931,9	105 931,9	86 989,2
	2023	85 210,8	85 210,8	32 252,9*

* Дані за I півріччя 2023 року.

Встановлено, що використання бюджетних коштів за КПКВК 6121010 передбачалось та здійснювалось головним розпорядником бюджетних коштів у 2021 році за трьома і у 2022 році та I півріччі 2023 року за двома напрямками, у тому числі щороку за напрямками «Забезпечення виконання функцій і завдань у сфері державної служби»; «Утримання Комісії з питань вищого корпусу державної служби».

Один із трьох напрямів у 2021 році (6 048,0 тис. грн, використано 5 933,6 тис. грн) стосувався проведення капітального ремонту приміщення для працівників апарату НАДС.

Аудит засвідчив, що упродовж 2021 року – I півріччя 2023 року до паспортів бюджетної програми за КПКВК 6121010 внесено зміни шляхом прийняття нормативно-правових і розпорядчих актів, зокрема:

у 2021 році – одну зміну, загальний обсяг видатків збільшено на 1 904,9 тис. грн;

у 2022 році зміни не вносилися, при цьому загальний обсяг видатків зменшено на 7 971,5 тис. грн, з них витрати загального фонду зменшено на 10 866,4 тис. грн (постанови 245 і 401), спеціального фонду збільшено на 2 894,9 тис. грн (додаткові надходження). Зміни до паспорта бюджетної програми не вносилися через ненадання упродовж березня–грудня 2022 року Мінфіном інформації щодо внесення змін до розпису державного бюджету і Державною казначейською службою України довідок про зміни до річного та помісячного розпису державного бюджету.

Довідково. Державна казначейська служба України листом від 15.02.2023 № 8-06-01-06/2670 довела копії довідок про зміни до річного та помісячного розписів державного бюджету на 2022 рік, від 14.03.2022 № 417 і від 07.04.2022 № 1234 – про зменшення видатків загального фонду на 10 866,4 тис. грн на підставі постанов 245 і 401; від 12.05.2022 № 1777 і від 13.07.2022 № 3197 – про перерозподіл видатків загального фонду між КЕКВ на 425,0 тис. грн;

у I півріччі 2023 року зміни до паспорта бюджетної програми не вносилися.

Упродовж 2021 – I півріччя 2023 року найбільше бюджетних коштів спрямовано на забезпечення виконання функцій і завдань у сфері державної служби – 246 382,1 тис. грн, з яких використано 226 476,3 тис. грн, або 91,9 відс. плану звітного періоду, що на 19 905,8 тис. грн менше, ніж затверджено у паспорті (не використано 18 394,5 тис. грн); капітальний ремонт нежитлових приміщень на вул. Прорізна, 15, – 6 048,0 тис. грн, з яких використано 5 933,6 тис. грн, або 98,1 відс., що на 114,4 тис. грн менше, ніж затверджено у паспорті (не використано 114,4 тис. гривень).

Результативні показники за КПКВК 6121010 виконано в середньому у 2021 році – на 90,6 відс., 2022 році – на 56,8 відсотка.

Головними причинами невиконання частини результативних показників у 2021–2022 роках є внесення змін до нормативно-правових і розпорядчих актів, широкомасштабна військова агресія РФ проти України, введення в Україні воєнного стану, бойові дії, тимчасова окупація частини території України, законодавчі заборони та мораторії на період дії воєнного стану, скорочення видатків загального фонду, передбачених головним розпорядникам бюджетних коштів.

Встановлено, що у 2021–2022 роках НАДС не забезпечено виконання пункту 7 розділу III Порядку 1098 щодо відображення у звітах про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 6121010 результативних показників, що характеризують її виконання. Так, за двома результативними показниками затрат (гранична чисельність працівників апарату НАДС, гранична чисельність працівників територіальних органів НАДС) у стовпцях «Затверджено у паспорті бюджетної програми» та «Фактичні результативні показники» вказано однакові показники, визначені Постановою 85: апарат – 172 шт. од.; територіальні органи – 90 шт. одиниць. При цьому згідно з наданою під час аудиту інформацією фактично на 01 січня 2022 і 2023 років чисельність центрального апарату становила 147 і 134 шт. од.; територіальних органів – 79 і 65 шт. одиниць.

Отже, до звітів про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 6121010 НАДС внесено недостовірні дані, що не відображають фактичного значення результативних показників затрат, які характеризують кількість штатних одиниць центрального апарату Агентства та його територіальних органів.

Аудитом також встановлено, що всупереч вимогам пункту 7 розділу III Правил 1098 у звіті про виконання паспорта бюджетної програми на 2022 рік за КПКВК 6121010 наведено пояснення щодо виконання результативних показників одночасно за декількома такими показниками, зокрема, продукту – 21 та 22, 25 та 26; ефективності – 2 та 3; якості – 6 та 7.

Крім того, у звіті про виконання паспорта бюджетної програми на 2022 рік за КПКВК 6121010 результативний показник затрат «Заміна дверей та вікна в адмінбудівлі НАДС» відображено у кількісному значенні (2 од.), що не відповідає затвердженому НАДС і погодженому Мінфіном паспортну бюджетної програми на 2022 рік, де цей показник відображено у вартісному значенні (346,5 тис. гривень).

Отже, протягом охопленого аудитом періоду НАДС забезпечено середній відсоток виконання результативних показників паспортів бюджетної програми за КПКВК 6121010: 2021 рік – 90,6 відс., 2022 рік – 56,8 відсотка. Тенденція до зниження виконання показників, які характеризують результативність виконання бюджетної програми у 2021 і 2022 роках, пов'язана з об'єктивними факторами (внесення змін до нормативно-правових та розпорядчих актів, запровадження воєнного стану у зв'язку з широкомасштабною військовою агресією РФ проти України тощо).

При цьому НАДС через недостатній рівень внутрішнього контролю за процесом складання звітів про виконання паспортів бюджетної програми

допущено порушення вимог пункту 9 розділу I та пункту 7 розділу III Правил 1098 щодо достовірності та повноти відображення інформації про стан виконання окремих результативних показників паспорта бюджетної програми. Як наслідок, деякі планові та фактичні показники затрат у звітах є тотожними і неповною мірою характеризують процес виконання бюджетної програми, ступінь досягнення її цілей у відповідній сфері.

3.2. Стан використання коштів державного бюджету, спрямованих Національному агентству України з питань державної служби

За даними зведених звітів про надходження та використання коштів за 2021 рік – I півріччя 2023 року (КПКВК 6121010), при затверджених кошторисом видатках на рік (з урахуванням внесених змін) за загальним фондом у сумі 282 329,2 тис. грн, спеціальним – 22 397,9 тис. грн касові видатки становили за загальним фондом – 212 410,5 тис. грн, спеціальним – 20 565,9 тис. гривень.

Інформацію щодо використання коштів загального та спеціального фондів за КПКВК 6121010 у 2021 році – I півріччі 2023 року наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Використання коштів за КПКВК 6121010 у 2021 році – I півріччі 2023 року

тис. грн

Показники	Рік	Затверджено асигнувань зі змінами	Касові видатки	Освоєно коштів, відс.	Обсяг невикористаних коштів
Поточні видатки	2021*	112 477,3	50 839,8**	96,2	-169 561,8
	2021	112 477,3	102 833,6	91,4	-9 643,7
	2022	95 177,0	84 205,8	88,5	-10 971,2
	2023	83 839,5	32 818,1**	39,2	-49 957,9
Оплата праці	2021*	66 704,6	35 252,9*	52,8	-
	2021	66 704,6	65 513,1	98,2	-1 191,5
	2022	62 087,2	62 056,7	100,0	-30,5
	2023	55 878,5	24 745,8**	44,3	-31 132,7
Нарахування на оплату праці	2021*	14 601,7	7 499,0*	51,4	-
	2021	14 601,7	13 972,7	95,7	-629,0
	2022	13 635,6	13 298,1	97,5	-337,5
	2023	12 293,3	5 310,4**	43,2	-6 982,9
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2021*	3 885,8	2 458,0*	63,3	-
	2021	3 885,8	2 556,3	65,8	-1 329,5
	2022	3 313,7	499,9	15,1	-2 813,8
	2023	3 208,4	305,5	9,5	-2 902,9
Оплата послуг (крім комунальних)	2021*	22 680,1	4050,2*	17,9	-
	2021	22 680,1	18 182,9	80,2	-4 497,2
	2022	11 486,3	5 504,8	47,9	-5 981,5
	2023	11 357,8	1 155,8	10,2	-10 202,0
Видатки на відрядження	2021*	289,3	103,5*	35,8	-
	2021	289,3	117,8	40,7	-171,5
	2022	261,0	44,6	17,1	-216,4
	2023	425,0	36,8	8,6	-388,2
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2021*	3 731,5	1 397,5*	37,4	-
	2021	3 731,5	2 371,8	63,6	-1 359,7
	2022	4 074,8	2 793,9	68,6	-1 280,9
	2023	3 438,1	1 258,6	36,6	-2 179,5
Дослідження та розробки, окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм	2021*	517,3	66,7*	12,9	-
	2021	517,3	97,5	18,8	-419,8
	2022	258,7	-	-	-258,7
	2023	175,8	-	-	-175,8
Інші поточні видатки	2021*	67,0	12,0*	17,9	-
	2021	67,0	21,3	31,8	-45,7
	2022	59,7	7,7	12,9	-52,0

Показники	Рік	Затверджено асигнувань зі змінами	Касові видатки	Освоєно коштів, відс.	Обсяг невикористаних коштів
	2023	62,6	5,2	8,3	-57,4
Капітальні видатки	2021*	10 449,9	5 630,1*	53,9	-
	2021	10 449,9	10 335,5	98,9	-114,4
	2022	2 783,4	2 783,4	100,0	-
	2023	-	-	-	-
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	2021*	-	-	-	-
	2021	3 295,7	3 295,7	100,0	-
	2022	2 783,4	2 783,4	100,0	-
	2023	-	-	-	-
Капітальний ремонт	2021*	6 048,0	5 630,1*	93,1	-
	2021	6 048,0	5 933,6	98,1	-114,4
	2022	-	-	-	-
	2023	-	-	-	-
Придбання землі та нематеріальних активів	2021*	-	-	-	-
	2021	1 106,2	1 106,2	100,0	-
	2022	-	-	-	-
	2023	-	-	-	-
УСЬОГО ВИДАТКІВ:	2021*	122 927,2	56 469,9*	45,9	-
	2021	122 927,2	113 169,1	92,1	-9 758,1
	2022	97 960,4	86 989,2	88,8	-10 971,2
	2023	83 839,5	32 818,1**	39,1	-51 021,4

* Дані за II півріччя 2021 року.

** Дані за I півріччя 2023 року.

Аналіз звітів про надходження та використання коштів загального фонду державного бюджету за 2021 рік – I півріччя 2023 року засвідчив:

у 2021 році найбільшу питому вагу становили видатки на оплату праці з нарахуваннями – 82,7 відс. (79 485,8 тис. грн), капітальний ремонт – 6,2 відс. (5 933,6 тис. грн) і оплату послуг (крім комунальних) – 5,7 відс. (5 487,5 тис. грн), найменшу – інші поточні видатки – 0,02 відс. (18,0 тис. грн), видатки на дослідження та розробки, окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм – 0,1 відс. (97,5 тис. грн), на відрядження – 0,1 відс. (117,8 тис. грн);

у 2022 році найбільшу питому вагу становили видатки на оплату праці з нарахуваннями – 89,6 відс. (75 354,8 тис. грн) і оплату послуг (крім комунальних) – 6,5 відс. (5 504,8 тис. грн), найменшу – інші поточні видатки – 0,01 відс. (4,1 тис. грн), видатки на відрядження – 0,1 відс. (44,6 тис. грн), придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 0,5 відс. (388,4 тис. грн);

у I півріччі 2023 року найбільшу питому вагу становили видатки на оплату праці з нарахуваннями – 93,2 відс. (30 056,2 тис. грн) і оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 3,8 відс. (1 226,0 тис. грн), найменшу – інші поточні видатки – 0,02 відс. (5,2 тис. грн), видатки на відрядження – 0,1 відс. (36,8 тис. грн), придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 0,1 відс. (42,5 тис. гривень).

Таким чином, аналіз звітів про надходження та використання коштів загального фонду за КПКВК 6121010 за 2021 рік – I півріччя 2023 року свідчить, що **головним розпорядником бюджетних коштів не забезпечено своєчасного аналізу причин невикористання бюджетних асигнувань та прийняття ефективних управлінських рішень щодо ініціювання перед Мінфіном здійснення їх перерозподілу на інші потреби. Як наслідок, частину виділених асигнувань в сумі 10 200,1 тис. грн (2021 рік –**

7 999,5 тис. грн, 2022 рік – 2 200,6 тис. грн) не використано, що є неефективним управлінням бюджетними коштами в межах встановлених бюджетних повноважень.

За поясненням НАДС, основна причина невикористання виділених асигнувань загального фонду у 2021 році – необхідність здійснення закупівель товарів, робіт і послуг через централізовану закупівельну організацію, що спричинило зволікання з процесом торгів у частині визначення переможців, у результаті торги за низкою закупівель не відбулися. Крім того, в цей період КМУ вносились зміни до процедури проведення централізованих закупівель: постановою Кабміну від 13 грудня 2021 року № 1310 внесено зміни до постанови Кабміну від 27 грудня 2018 року № 1216 «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій».

Причина невикористання виділених асигнувань загального фонду у 2022 році – запровадження режиму жорстокої економії бюджетних коштів, внаслідок чого основну частину асигнувань за незахищеними статтями видатків відкрито НАДС лише 30.12.2022.

3.2.1. Стан використання коштів державного бюджету на оплату праці апарату Національного агентства України з питань державної служби

Видатки на оплату праці (з нарахуваннями) апарату НАДС у 2021 році – I півріччі 2023 року затверджено в сумі 151 225,9 тис. гривень. При цьому фактичні видатки за 2021 рік – I півріччя 2023 року становили 147 903,3 тис. гривень.

Зведені дані щодо видатків на оплату праці апарату НАДС за рахунок коштів загального фонду у 2021 році – I півріччі 2023 року наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Зведені дані щодо видатків на оплату праці апарату НАДС за рахунок коштів загального фонду у 2021 році – I півріччі 2023 року

тис. грн

Показники	КЕКВ	II півріччя 2021 року		2021 рік		2022 рік		I півріччя 2023 року	
		затверджено	касові видатки	затверджено	касові видатки	затверджено	касові видатки	затверджено	касові видатки
Оплата праці у т. ч.	2110	27 453,0	28 172,7	53 494,0	52 302,6	49 502,5	49 472,3	20 970,0	19 998,0
Заробітна плата	2111	27 453,0	28 172,7	53 494,0	52 302,6	49 502,5	49 472,3	20 970,0	19 998,0
Нарахування на заробітну плату	2120	6 031,7	5 995,1	11 759,0	11 167,9	10 887,8	10 657,0	4 612,6	4 305,5
Оплата праці з нарахуваннями на заробітну плату	2100	33 484,7	34 167,8	65 253,0	63 470,5	60 390,3	60 129,3	25 582,6	24 303,5

Аналіз даних таблиці засвідчив, що видатки на оплату праці з нарахуваннями апарату НАДС:

2021 року – 65 253,0 тис. грн, з яких використано 63 470,5 тис. грн, або 97,3 відс. річного плану. Залишки невикористаних бюджетних асигнувань за КЕКВ 2100 апарату НАДС становили 1 782,5 тис. грн, з них за КЕКВ 2110 – 1 191,4 тис. грн, КЕКВ 2120 – 591,1 тис. грн;

2022 року – 60 390,3 тис. грн, з яких використано 60 129,3 тис. грн, або 99,6 відс. річного плану. Залишки невикористаних бюджетних асигнувань за КЕКВ 2100 апарату НАДС становили 261,0 тис. грн, з них за КЕКВ 2110 – 30,2 тис. грн, КЕКВ 2120 – 230,8 тис. грн;

у I півріччі 2023 року – 25 582,6 тис. грн, з яких використано 24 303,5 тис. грн, або 95,0 відс. плану звітного періоду. Залишки невикористаних бюджетних асигнувань за КЕКВ 2100 апарату НАДС становили 1 279,1 тис. грн, з них за КЕКВ 2110 – 972,0 тис. грн, КЕКВ 2120 – 307,1 тис. грн, які буде використано у подальших періодах.

За поясненням НАДС, у 2021–2022 роках залишок невикористаних бюджетних асигнувань за КЕКВ 2100 утворився, зокрема, за КЕКВ 2110 у зв'язку із запровадженням карантинних заходів: не використано 1 221,6 тис. грн (2021 рік – 1 191,4 тис. грн, 2022 рік – 30,2 тис. грн), передбачених на заробітну плату членів комісії з питань вищого корпусу державної служби та оплати праці фахівців з питань реформ; КЕКВ 2120 у зв'язку з невикористанням коштів на заробітну плату та обмеженням нарахування єдиного внеску в межах максимальної величини бази нарахування, встановленої Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» у сумі 821,9 тис. грн (2021 рік – 591,1 тис. грн, 2022 рік – 230,8 тис. гривень).

У результаті аналізу даних, отриманих на підставі первинних документів щодо оплати праці⁷, та видатків на оплату праці апарату НАДС за відповідний рік встановлено розбіжності в обсягах цих видатків. Інформацію відображено у таблиці 4.

Таблиця 4

**Порівняльна таблиця обсягів видатків за КЕКВ 2111
на оплату праці апарату НАДС**

Роки	Видатки на оплату праці працівників апарату НАДС відповідно до		тис. грн Різниця (+, -)
	звіту (форма 2д)	встановлено аудитом	
II півріччя 2021 року	28 172,7	28 620,1	-447,4
2022 рік	49 472,3	50 183,6	-711,3
I півріччя 2023 року	19 998,0	20 509,4	-511,4
Разом	97 643,0	99 313,1	-1 670,1

За інформацією НАДС, у загальній сумі видатків на оплату праці апарату Агентства у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року відображено й кошти, виплачені у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю з фонду соціального страхування, та нарахування додаткової відпустки – 1 670,1 тис. грн, у тому числі II півріччі 2021 року – 447,4 тис. грн, 2022 році – 711,3 тис. грн, I півріччі 2023 року – 511,4 тис. гривень.

Фактично на оплату праці апарату Агентства у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року НАДС спрямовано 99 313,1 тис. грн коштів державного

⁷ Особові рахунки працівників апарату НАДС, розрахунково-платіжні відомості, меморіальні ордери № 5 за відповідний період.

бюджету, з яких у II півріччі 2021 року – 28 620,1 тис. грн, у 2022 році – 50 183,6 тис. грн; у I півріччі 2023 року – 20 509,4 тис. гривень.

Діаграма 2 відображає складові оплати праці апарату НАДС у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року.

**Діаграма 2. Складові оплати праці апарату НАДС
у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року**

тис. грн

Аналіз фонду оплати праці загального фонду державного бюджету за II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року (діаграма 2) засвідчив:

у II півріччі 2021 року найбільшу питому вагу в оплаті праці становили посадовий оклад, надбавки за вислугу років та ранг державного службовця – 37,9 відс. (10 855,1 тис. грн) і стимулюючі надбавки – 22,2 відс. (6 358,2 тис. грн);

у 2022 році найбільшу питому вагу в оплаті праці становили посадовий оклад, надбавки за вислугу років та ранг державного службовця – 40,3 відс. (20 234,8 тис. грн) і стимулюючі надбавки – 26,4 відс. (13 246,0 тис. грн);

у I півріччі 2023 року найбільшу питому вагу в оплаті праці становили посадовий оклад, надбавки за вислугу років та ранг державного службовця – 45,6 відс. (9 345,9 тис. грн) і стимулюючі надбавки – 22,9 відс. (4 704,5 тис. гривень).

Діаграма 3 відображає співвідношення основної та варіативної складової оплати праці апарату НАДС упродовж II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року.

Діаграма 3. Співвідношення основної та варіативної складової оплати праці апарату НАДС упродовж II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року

Дані діаграми 3 свідчать, що **структура заробітної плати працівників апарату НАДС не є прозорою, оскільки її варіативна складова, що включає інші заохочувальні та компенсаційні виплати, становила від 62,1 відс. до 54,4 відсотка.**

Крім того, при оплаті праці апарату НАДС у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року застосовувалося понад 24 види нарахувань щороку, у тому числі до 9 додаткових видів оплати праці (надбавки і доплати).

Видатки, спрямовані НАДС апарату на виплату надбавки за інтенсивність праці

У період, що підлягав аудиту, працівникам апарату Агентства встановлювалися згідно з наказами Голови НАДС у межах затвердженого фонду оплати праці надбавки за інтенсивність праці.

Відповідно до пункту 2 Положення про застосування стимулюючих виплат державним службовцям, затвердженого Постановою 15, керівники державної служби в державному органі мають право встановлювати державним службовцям у межах економії фонду оплати праці додаткові стимулюючі виплати.

Пунктом 3 цього Положення визначено, що до додаткових стимулюючих виплат державним службовцям, зокрема, належить надбавка за інтенсивність праці, яка згідно з пунктом 4 Положення встановлюється у відсотках до посадового окладу.

Через невизначення на законодавчому рівні граничного розміру надбавки за інтенсивність праці, НАДС встановлювало її розмір апарату Агентства в розмірі від 5,0 до 160,0 відс. посадового окладу.

Упродовж II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року на виплату встановленої апарату НАДС надбавки за інтенсивність праці Агентством спрямовано 5 663,6 тис. грн, з яких у II півріччі 2021 року – 1 513,3 тис. грн, у 2022 році – 3 734,6 тис. грн, у I півріччі 2023 року – 415,7 тис. гривень.

Отже, у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року за рахунок створеної економії фонду оплати праці НАДС отримало можливість встановлювати надбавку за інтенсивність праці у розмірах від 5,0 до 160,0 відс. посадового окладу, на виплату якої спрямовано 5 663,6 тис. грн коштів державного бюджету.

Видатки на оплату праці апарату НАДС під час вимушеного простою

НАДС упродовж березня – липня 2022 року у зв'язку з воєнним станом, введеним згідно з Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ (із змінами), та через відсутність організаційних і технічних умов, необхідних для виконання роботи, відповідно до статей 34 і 113 Кодексу законів про працю України наказами оголошувався простій окремим працівникам.

Місце перебування працівника під час цілоденного простою законодавством не визначено, тому це здійснює безпосередньо роботодавець шляхом видання відповідного розпорядчого документа.

Як встановлено аудитом, у наказах НАДС працівникам, яким оголошено простій, дозволено бути відсутніми на робочих місцях до закінчення простою.

Оплата праці за час простою не з вини працівника здійснюється на підставі статті 113 Кодексу законів про працю України та пункту 1 постанови Кабміну від 07 березня 2022 року № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного стану», відповідно до яких керівник органу, підприємства, установи або організації до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, може самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу).

Згідно з наказами НАДС про оголошення простою, працівникам Агентства оплата часу простою здійснювалася в розмірі двох третин посадового окладу, надбавок за вислугу років та ранг державного службовця.

Так, з 01 березня 2022 року в простій перебувало 9 працівників. Надалі їх чисельність змінювалася, максимальна кількість працівників, що перебували у простій, становила 42 особи. **Фактично на оплату часу в простій працівників апарату НАДС у 2022 році спрямовано 944,6 тис. грн коштів державного бюджету.**

За результатами вибіркового аудиту причин оголошення окремим працівникам НАДС простою встановлено: внаслідок незабезпечення НАДС дієвого внутрішнього контролю, у 2022 році окремим працівникам апарату НАДС відповідно до наказів оголошено простій упродовж місяця, однак за інформацією, наданою НАДС, ці працівники були в простій неповний місяць, при цьому змін щодо періоду простою до наказів не вносилося. Наприклад, завідувачеві сектору Т. Курінній оголошено простій з 01 березня до

31 березня, але вона перебувала у простої лише 4 дні, Т. Курінній виплачено 3,9 тис. грн; головним спеціалістам В. Богдан та І. Виговській оголошено простій у квітні 2022 року (без зазначення в додатку періоду простою), при цьому працівники перебували у простої 10 і 11 днів відповідно, їм виплачено 6,7 і 7,3 тис. грн; головним спеціалістам І. Євміні та В. Журі оголошено простій з 01 травня до 31 травня, працівники перебували у простої відповідно 7 та 12 днів, їм виплачено 3,4 і 5,9 тис. грн; головному спеціалісту Ю. Альошиній-Трипольській та провідному інспектору К. Нагієвич оголошено простій з 01 червня до 30 червня, але вони перебували у простої 14 та 8 днів, відповідно працівникам виплачено 6,9 та 2,5 тис. гривень.

Таким чином, результати аудиту видатків на оплату праці апарату НАДС свідчать: система оплати праці, що діяла впродовж II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року, передбачала понад 24 види нарахувань щороку, у тому числі майже 9 додаткових видів оплати праці (надбавки і доплати); від 62,0 до 54,4 відс. бюджетних коштів спрямовувалося на заохочувальні та компенсаційні виплати, тобто стимулюючі виплати використовувалися для автоматичного збільшення заробітної плати, а не як інструмент забезпечення ефективного виконання завдань.

За рахунок створеної економії фонду оплати праці НАДС встановлювало надбавку за інтенсивність праці державних службовців у розмірах від 5,0 до 160,0 відс. посадового окладу, на виплату якої спрямовано 944,6 тис. грн коштів державного бюджету.

3.2.2. Аналіз виконання укладених договорів

Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг визначено Законом 922.

Відповідно до пункту 4 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону 922⁸ з 19 квітня 2020 року до 01 січня 2022 року закупівлі могли проводити тендерні комітети та уповноважені особи. Спрощені закупівлі мала проводити виключно уповноважена особа (стаття 11 Закону 922).

За даними електронної системи ProZorro, річним планом закупівель НАДС **на 2021 рік** (зі змінами) передбачалося проведення **111 процедур** закупівель на загальну суму **23 799,2 тис. грн, на 2022 рік** (зі змінами) – **51 на 11 051,0 тис. грн, на 2023 рік** – **27 процедур** закупівель на загальну суму **5 322,2 тис. гривень.**

Відповідно до проведених процедур закупівель **НАДС укладено, зокрема:**

у II півріччі 2021 року – 59 договорів на загальну суму 11 509,6 тис. грн і згідно з актами наданих послуг сплачено за 56 договорами 9 463,7 тис. грн;

у 2022 році – 58 договорів на 9 695,1 тис. грн, здійснено оплату за 46 договорами на 7 169,1 тис. грн, у тому числі за загальним фондом – 6 928,2 тис. грн, спеціальним – 240,9 тис. грн;

⁸ Редакція від 19 квітня 2020 року.

у I півріччі 2023 року – 13 договорів на 1 799,0 тис. грн, здійснено оплату на 121,4 тис. гривень.

Через неналежний внутрішній контроль відповідальних осіб НАДС **не здійснювалась передача справ новопризначеному** відповідальному за організацію та проведення процедур закупівель Олексію Шосту, **що є порушенням вимог пункту п'ятого статті 10 Закону 922 та абзацу восьмого пункту 2.10 Положення про уповноважену особу, згідно з якими уповноважена особа забезпечує складання, затвердження та зберігання документів з питань публічних закупівель. Як наслідок, є ризик втрати справ.**

Крім того, у II півріччі 2021 року, 2022 році та I півріччі 2023 року особа, уповноважена здійснювати організацію та проведення процедур закупівель/спрощених закупівель, не обліковувала укладених договорів і відповідно не проводила моніторингу їх виконання, що є порушенням вимог абзацу десятого пункту 2.10 Положення про уповноважену особу та свідчить про неналежний внутрішній контроль керівництва НАДС.

Пропозиції до річного плану закупівель НАДС та/або зміни до нього **на 2023 рік** не узагальнювалися **за формою згідно з додатком 1** до Порядку організації та проведення публічних закупівель у Національному агентстві України з питань державної служби, затвердженого наказом НАДС від 27 березня 2023 року № 42-23, що є недотриманням пункту 1 розділу II зазначеного Порядку і також свідчить про неналежний внутрішній контроль керівництва НАДС.

Відповідно до статті 3 Закону 157 НАДС здає в оренду окремі приміщення, що належать до державної власності.

НАДС упродовж II півріччя 2021 року, 2022 року та I півріччя 2023 року здавало в оренду згідно з укладеними договорами нежитлові приміщення за адресою: м. Київ, вул. Прорізна,15, Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу (473 кв. м), Українській школі урядування/Вищій школі публічного управління (три приміщення, 366,3, 411,55 та 98 кв. м), Міжрегіональному управлінню НАДС у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаських областях (27,50 кв. м).

Встановлено, що протягом періоду, що підлягав аудиту, укладено договори про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та надання комунальних послуг між НАДС та Центром адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, Українською школою урядування/Вищою школою публічного управління, Міжрегіональним управлінням НАДС у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях.

У цих договорах виявлено суперечності між умовами щодо періоду внесення плати за надання комунальних послуг і послуг з утримання та експлуатаційного обслуговування адміністративного будинку. Пунктами 2.1.3 визначено: «Балансоутримувач зобов'язується забезпечити надання акта про надання послуг з утримання адміністративного будинку та комунальних послуг у двох примірниках, рахунки для сплати за наданні послуги **не пізніше 20 числа**, наступного за розрахунковим. Орендар зобов'язується **не пізніше 23 числа місяця**, наступного за звітнім місяцем, вносити плату на рахунок

Балансоутримувача Будівлі (пункт 2.2.3 договорів)». При цьому пунктом 4.2 договорів передбачено: «Орендар відповідно до акта надання послуг протягом 5 (п'яти) банківських днів вносить плату на рахунок Балансоутримувача Будівлі».

Крім того, через неналежний внутрішній контроль керівництва НАДС у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року **несвоєчасно надавались** акти про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та комунальних послуг та рахунки для сплати за надані послуги НАДС орендарю. Отже, оплату за надання послуг орендар здійснював з порушенням вимог підпунктів 2.2.3 і 4.2 договору про відшкодування послуг.

Департаментом нормативно-правової роботи та юридичного забезпечення НАДС не вживалися передбачені пунктом 3.13 Положення про Департамент нормативно-правової роботи та юридичного забезпечення⁹ заходи щодо виконання договірних зобов'язань, як наслідок, пункти 2.2.3 та 4.2 суперечать один одному щодо внесення передбаченої пунктом 3.13 плати на рахунок балансоутримувача будівлі за надання комунальних послуг і послуг з утримання та експлуатаційного обслуговування адміністративного будинку.

Наказом НАДС від 01 грудня 2020 року № 225-20 затверджено Порядок ведення договірної роботи в Національному агентстві України з питань державної служби, абзацом четвертим пункту 5 якого визначено, що до договірної роботи належить здійснення контролю за розрахунками договірних зобов'язань. Абзацом третім пункту 7 цього Порядку визначено: проєкт договору має відповідати такій вимозі, як **відсутність суперечностей**.

Таким чином, у НАДС упродовж періоду, що підлягав аудиту, **не здійснювався контроль** за розрахунками договірних зобов'язань. Договори про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та надання комунальних послуг містять суперечності.

Внаслідок неналежного внутрішнього контролю керівництва відділу бухгалтерського обліку та звітності Управління фінансів та бухгалтерського обліку, протягом періоду, що підлягав аудиту, не здійснювався аналіз розрахунків з орендарями, що створює ризик невчасної сплати за надані послуги.

3.3. Аналіз впровадження Національним агентством України з питань державної служби інформаційної системи управління людськими ресурсами на державній службі

Відповідно до планів заходів з реалізації Стратегії 2021 року та Стратегії 2025 року на НАДС (спільно із Мінфіном, Мінсоцполітики, Секретаріатом Кабміну та іншими центральними органами виконавчої влади) покладено завдання з автоматизації процесів/систем управління людськими ресурсами на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, підвищення ефективності та прозорості державної служби.

HRMIS – один з пріоритетів реформи державної служби та один з інструментів розвитку інформаційного суспільства, впровадження якого

---

⁹ Затвердженого Головою НАДС 28 серпня 2020 року.

забезпечує створення умов для здійснення відкритого, прозорого та ефективного державного управління із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій з метою формування нового типу держави, політика якої орієнтована на задоволення потреб громадян.

Розроблення та впровадження HRMIS передбачає два етапи з різними пріоритетами та змістом: фазу 1 та фазу 2.

Фаза 1 (2017–2021 роки) включала проєктування та розроблення основних функціональних блоків HRMIS і впровадження розробленої системи у першій групі органів впровадження. Ця фаза реалізовувалась у межах Проєкту Світового банку «Зміцнення управління державними ресурсами» і завершена в березні 2021 року.

Наказом Агентства від 30.03.2021 № 55-21 «Про введення в експлуатацію Інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах» HRMIS введено в експлуатацію.

Станом на 31.03.2021 до інформаційної системи HRMIS підключено 76 державних органів.

Продовження фази 1 HRMIS (розвиток базового функціоналу HRMIS та його впровадження на центральному рівні) здійснювалось у межах попереднього гранту Світового банку №TF0A5324 «Змінення управління державними ресурсами». Під час виконання фази 1 забезпечено функціонування таких підсистем: «Штат і персонал», «Зарплата та табель», «Кабінет самообслуговування», «Публічний портал».

Встановлено, що впродовж 2017–2021 років передбачених Планом заходів з реалізації Стратегії 2021 року підключення і забезпечення використання міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади інформаційної системи управління людськими ресурсами на державній службі (HRMIS) в повному обсязі не забезпечено.

Згідно з пунктом 24 Плану заходів з реалізації Стратегії 2025 року до IV кварталу 2025 року 95 відс. міністерств, інших центральних органів виконавчої влади мають впровадити інформаційну систему управління людськими ресурсами в державних органах.

Проєкт «Програма підтримки управління державними фінансами в Україні» (далі – Проєкт) виконується в межах Листа-угоди про Грант № TF0B6630 щодо Проєкту «Програма підтримки управління державними фінансами в Україні»¹⁰ між Україною та Міжнародним банком реконструкції і розвитку та Міжнародною асоціацією розвитку (Світовий банк) від 12.09.2021, підписаного отримувачем зі сторони України 09.02.2022.

НАДС є одним із двох суб'єктів - виконавців цього Проєкту, загальна мета якого – покращення управління державними ресурсами шляхом запровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах (HRMIS) в межах всієї країни.

---

¹⁰ Проєкт набрав чинності 09 лютого 2022 року, датою його завершення визначено 31 травня 2023 року.

Відповідно до мети Проєкт складається з таких частин: «Частина А. Запровадження HRMIS в межах всієї країни»; «Частина В. Удосконалення системи управління державними інвестиціями (УДІ)»; «Частина С. Покращення управління та нагляд за державними підприємствами (ДП)»; «Частина D. Підтримка в управлінні та впровадженні Проєкту».

З метою реалізації Проєкту укладено Договір про надання повноважень на впровадження Гранту № TF0B6630 Проєкту «Програма підтримки управління державними фінансами в Україні» як адміністратора грантових коштів, наданих Європейською Комісією від імені Європейського Союзу («Донор») в рамках III-ї частини Програми партнерства Європейської Комісії і Світового банку для Європи та Центральної Азії та Програмного цільового фонду єдиного донора (TF073423) між Міністерством економіки України та НАДС від 04.04.2022 (із змінами від 13.10.2022).

Фаза 2 HRMIS включає, зокрема, удосконалення наявного функціоналу HRMIS, а також функціональне розширення HRMIS шляхом розроблення додаткових модулів та підсистем («Аналітика та звітність» у складі модулів «Діаграми» і «Звіти» та модулів підсистеми «Штат і персонал» («Підвищення рівня професійної компетентності», «Оцінювання результатів службової діяльності»)); продовження підключення до HRMIS державних органів на національному та регіональному рівнях; міграцію даних для органів фази 1, які з об'єктивних причин потребують додаткового перенесення в HRMIS; навчання користувачів HRMIS та управління змінами; вдосконалення методологічної бази для навчання користувачів та впровадження HRMIS тощо.

Довідково. За інформацією НАДС, «Старт другої фази реалізації проєкту з впровадження Інформаційної системи через узгоджувальні процедури та інші незалежні від НАДС причини затримується.

З огляду на поточну ситуацію в Україні, а також з урахуванням всіх обмежень та взятих на себе українською стороною зобов'язань, виконання Проєкту в повному обсязі до визначеної у Грантовій угоді дати закриття Проєкту не видається реалістичним. У зв'язку із чим було ініційовано питання щодо продовження строку реалізації Проєкту. На адресу Міністерства економіки України направлено лист від 23.03.2023 № 1403/60.2-23 щодо продовження терміну реалізації Гранту TF0B6630 Проєкту «Програма підтримки управління державними фінансами в Україні».

НАДС в робочому порядку отримано від Світового банку Лист про внесення змін №1 до Листа-угоди стосовно Гранту № TF0B6630 (Проєкт «Програма підтримки управління державними фінансами в Україні») від 26 червня 2023 року. Цим листом окрім іншого визначено дату закриття Проєкту 11 червня 2025 року».

Станом на 30.06.2023 до HRMIS підключено 126 державних органів (19 міністерств, 39 інших органів виконавчої влади центрального рівня, 1 колегіальний орган та 67 територіальних), **що становить більше 70 відс. державних органів**, які використовують систему. Отже, впровадження системи здійснено з випередженням згідно з показниками Стратегії 2025 року на 20 відс. (прогнозований показник підключених державних органів до HRMIS на кінець 2023 року – 50 відс.).

Слід зазначити, що HRMIS призначено для ведення обліку лише працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади (крім працівників Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства оборони

України). Впровадження системи не передбачено в таких державних колегіальних органах, як Центральна виборча комісія, Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Національна служба посередництва і примирення України, Рада національної безпеки і оборони України, а також національних комісіях, які здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, що обмежує отримання повної інформації про загальну чисельність працівників органів державного управління, унеможливило проведення оперативного і прозорого моніторингу чисельності цих працівників і фонду оплати праці.

4. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

Відповідно до частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів.

Принципи та елементи внутрішнього контролю, питання його організації і здійснення розпорядниками бюджетних коштів у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників, визначено Основними засадами.

Наказом 38 затверджено Інструкцію з організації внутрішнього контролю та управління ризиками у Національному агентстві України з питань державної служби, його територіальних органах та установах, що належать до сфери його управління, яка визначає правила і контрольні процедури, повноваження та відповідальність, що встановлюються положеннями про НАДС, його територіальні органи, що належать до сфери управління Агентства, їх структурні підрозділи, посадовими інструкціями працівників, державних службовців.

Пунктом 5 Наказу 38 передбачено: відповідальність за розроблення, складання, затвердження та своєчасний перегляд адміністративних регламентів **покладено на керівників структурних підрозділів** апарату НАДС, його територіальних органів та установ, що належать до сфери управління.

При цьому в положеннях про управління, департаменти, відділи та посадових інструкціях керівників **не передбачено** відповідальності за розроблення, складання, затвердження та своєчасний перегляд адміністративних регламентів, що свідчить про неналежний внутрішній контроль у НАДС і є недотриманням встановлених вимог пункту 5 Наказу 38.

Встановлено: у період, що підлягав аудиту, структурними підрозділами НАДС не подавалися пропозиції щодо підготовки адміністративних регламентів ризикових сфер.

Отже, **внутрішнє середовище системи внутрішнього контролю сформовано частково**, зокрема, керівниками окремих самостійних структурних підрозділів **не забезпечено розроблення адміністративних**

регламентів, що визначають обов'язковий для виконання порядок дій (рішень) щодо здійснення працівниками своїх повноважень згідно з передбаченими законодавством завданнями і функціями.

Пунктом 7 Наказу 38 визначено, що **відповідальність** за розроблення, формалізацію, впровадження та моніторинг системи **внутрішнього контролю покладено на керівників структурних підрозділів апарату НАДС, його територіальних органів та установ, що належать до сфери управління Агентства. У порушення вказаних вимог у положеннях про структурні підрозділи НАДС та посадових інструкціях їх керівників на них не покладено такої відповідальності.**

Аудит засвідчив, що Інструкцією з організації внутрішнього контролю, затвердженою наказом Голови НАДС від 06 лютого 2018 року № 38 (пункти 2.2, 4.1, 4.5, 5.8, 6.4), визначено, що повноваження щодо здійснення внутрішнього контролю виконує підрозділ внутрішнього аудиту. Водночас пунктами 4.5, 6, 6.1 і 6.2 Наказу 38 повноваження щодо здійснення внутрішнього контролю покладено на підрозділ внутрішнього аудиту НАДС.

Зазначене суперечить одному з головних принципів внутрішнього контролю, який полягає у чіткому розмежуванні внутрішнього аудиту і внутрішнього контролю (абзац сьомий пункту 3 Основних засад), і статті 26 Бюджетного кодексу.

Інструкцію з організації внутрішнього контролю з 2018 року **не приведено у відповідність до абзацу сьомого пункту 3 Основних засад у частині розмежування внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, що свідчить про неналежний внутрішній контроль у НАДС.**

Виявлене також суперечить вимогам пункту 4 Стандарту 2 розділу II стандартів внутрішнього аудиту¹¹, **якими визначено, що функціональна незалежність передбачає недопущення виконання працівниками сектору внутрішнього аудиту функцій, не пов'язаних зі здійсненням внутрішнього аудиту.**

З'ясовано, що з листопада 2020 року завідувач сектору з внутрішнього аудиту НАДС всупереч вимогам пункту 4 Стандарту 2 розділу II стандартів внутрішнього аудиту **виконував** завдання, не пов'язані із здійсненням внутрішніх аудитів, зокрема, відповідно до наказу НАДС від 09.11.2020 № 210-20 «Про утворення робочої групи з ідентифікації та оцінки ризиків та з розгляду проектів адміністративних регламентів» (зі змінами) **його визначено секретарем робочої групи.**

Аудит засвідчив, що НАДС не дотримувалися вимоги пункту 4.5 Інструкції з організації внутрішнього контролю: плани реалізації заходів з контролю та моніторингу впровадження результатів, інформація про ідентифікацію та оцінки ризиків і пропозиції до зазначених планів та Матриці оцінки ризиків подавалися на розгляд робочій групі, **а не підрозділу внутрішнього аудиту.**

---

¹¹ Наказ Міністерства фінансів України від 04 жовтня 2011 року № 1247 «Про затвердження стандартів внутрішнього аудиту».

Не дотримано також вимог абзацу третього пункту 6 Основних засад щодо інформування керівництва установи про ризики, що виникають **під час виконання** покладених на нього завдань і функцій, вжиття заходів контролю, здійснення моніторингу, обміну інформацією. **Як наслідок** – недостатній рівень інформаційного та комунікаційного обміну.

Встановлено, що внутрішнє середовище системи внутрішнього контролю сформовано частково, зокрема, у період, що підлягає аудиту, НАДС розроблено та затверджено лише один адміністративний регламент – «Процес складання бюджетного запиту НАДС».

Не всі елементи системи внутрішнього контролю функціонують належним чином, не забезпечено їх взаємозв'язку. Як наслідок – недоліки і порушення у цій сфері. Так, начальником Управління документообігу та адміністративно-ресурсного забезпечення **не здійснювалась** передача справ з організації та проведення процедур закупівель/спрощених закупівель **призначеним з 11.04.2023 і 01.06.2022** відповідальним за організацію та проведення таких процедур.

Зазначене свідчить про недотримання вимог, встановлених пунктом 5 частини десятої статті 11 Закону 922 та абзацом восьмим пункту 2.10 Положення про уповноважену особу, якими передбачено, що уповноважена особа забезпечує складання, затвердження та зберігання відповідних документів з питань публічних закупівель. Отже, керівництвом НАДС **не забезпечено неналежного рівня внутрішнього контролю, є ризик втрати вказаних справ.**

У період, що підлягав аудиту, сектор з внутрішнього аудиту НАДС не був укомплектований (2 шт. од., з них 1 вакансія), що унеможливило забезпечення виконання в повному обсязі функцій, покладених законодавством на цей сектор.

Таким чином, у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року сектор з внутрішнього аудиту сформовано з недотриманням вимог пункту 3 Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затвердженого постановою Кабміну від 28 вересня 2011 року № 1001: чисельність працівників секторів внутрішнього аудиту має визначатися з урахуванням, зокрема, кількості та обсягів фінансування бюджетних програм, які виконуються розпорядниками бюджетних коштів відповідно до покладених на них функцій, та кількості об'єктів, щодо яких державним органом виконуються функції управління об'єктами державної власності.

Довідково. Сектор з внутрішнього аудиту чисельністю 2 шт. од. у 2021 році мав перевірити 52 об'єкти, у 2022 році – 53, у 2023 році – 55, що є неможливим, зважаючи на чисельність.

Результати проведених у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року планових внутрішніх аудитів свідчать про **недостатній рівень внутрішнього контролю** в територіальних органах НАДС та установах, що належать до сфери його управління, є необхідність в **поліпшенні** цього контролю.

Так, **недостатній рівень внутрішнього контролю** у Міжрегіональному управлінні НАДС у Вінницькій, Житомирській та Хмельницькій областях. Крім

того, у Звіті про результати діяльності сектору з внутрішнього аудиту НАДС за 2021 рік зазначено: **підсумки проведених внутрішніх аудитів у територіальних органах НАДС засвідчили, що необхідно підвищити рівень внутрішнього контролю.** Отже, НАДС протягом періоду, що підлягав аудиту, не організовано належного внутрішнього контролю в територіальних органах НАДС та установах, які належать до сфери управління Агентства, що призвело до недотримання вимог підпункту 2 пункту 8 Основних засад.

НАДС у порушення вимог частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу у II півріччі 2021 року – I півріччі 2023 року не забезпечено належного рівня внутрішнього контролю як у центральному апараті Агентства, так і територіальних органах, що згідно з пунктом 40 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства¹².

ВИСНОВКИ

1. НАДС через неналежний внутрішній контроль бюджетні запити за КПКВК 6121010 на 2022–2023 роки на загальну суму 20 909,5 тис. грн подавались без економічних обґрунтувань розрахунків кількісних і вартісних показників, затвердженої в установленому порядку проектно-кошторисної документації, зазначення кількості наявного обладнання та предметів довгострокового користування і ступеня їх фізичної і моральної зношеності, що є недотриманням вимог пунктів 1.5 і 2.8 Інструкції 687. Агентством як головним розпорядником бюджетних коштів у порушення частини третьої статті 35 Бюджетного кодексу та пункту 1.14 Інструкції 687 не забезпечено обґрунтованості та достовірності поданих Мінфіну бюджетних запитів, які мають містити всю інформацію, необхідну для аналізу показників проекту Державного бюджету України, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

2. У кошторисах за КПКВК 6121010 на 2022–2023 роки НАДС без належних економічних обґрунтувань та деталізованих розрахунків за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю, підтвердних документів і матеріалів, експертних висновків, проектно-кошторисної документації затверджено бюджетні асигнування за КЕКВ 2210, 2240, 2280 і 3130 на загальну суму 13 446,8 тис. грн, що відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

3. У порушення абзаців восьмого та дев'ятого підпункту 3.1.1 пункту 3.1 глави 3 Інструкції 333 і підпунктів 3.1.4 і 3.1 пункту 3 розділу II Стандарту 121 «Основні засоби», а також пункту 6 абзацу сьомого підпункту 1.1 пункту 1 розділу II Методичних рекомендацій 11 НАДС як головним розпорядником бюджетних коштів затверджено бюджетні асигнування на придбання 6 багатофункціональних пристроїв, 6 принтерів, 4 кондиціонерів та 2 моноблоків у сумі 214,5 тис. грн за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар», а не за КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і

---

¹² Інші випадки порушення бюджетного законодавства учасником бюджетного процесу.

предметів довгострокового користування», що є недотриманням вимог щодо застосування бюджетної класифікації.

Згідно з пунктом 31 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу порушення вимог щодо застосування бюджетної класифікації є порушенням бюджетного законодавства.

4. Через недостатній рівень внутрішнього контролю в НАДС за процесом складання звітів про виконання паспортів бюджетної програми, порушено вимоги пункту 9 розділу I та пункту 7 розділу III Правил 1098 щодо достовірності та повноти висвітлення інформації про стан виконання окремих результативних показників паспорта бюджетної програми. Як наслідок, деякі планові та фактичні показники затрат у звітах є тотожними і неповною мірою характеризують виконання бюджетної програми, ступінь досягнення її цілей у відповідній сфері.

НАДС протягом охопленого аудитом періоду результативні показники паспортів бюджетної програми за КПКВК 6121010 у 2021 році виконано на 90,6 відс., у 2022 році – на 56,8 відсотка. На зниження показників, які характеризують результативність виконання бюджетної програми у 2021 і 2022 роках, вплинуло внесення змін до деяких нормативно-правових і розпорядчих актів, запровадження воєнного стану у зв'язку із широкомасштабною військовою агресією РФ проти України.

5. НАДС не забезпечено своєчасного аналізу причин невикористання бюджетних асигнувань та прийняття ефективних управлінських рішень щодо ініціювання перед Мінфіном здійснення їх перерозподілу на інші потреби. Як наслідок, асигнування на суму 10 200,1 тис. грн (2021 рік – 7 999,5 тис. грн, 2022 рік – 2 200,6 тис. грн) не використано. Причина невикористання виділених асигнувань у 2021 році – здійснення закупівель товарів, робіт і послуг через централізовану закупівельну організацію, що спричинило зволікання з процесом торгів у частині визначення переможців: у 2022 році асигнування не використано у зв'язку з тим, що основну їх частину за незахищеними статтями видатків відкрито НАДС лише 30.12.2022.

6. Система оплати праці НАДС, що діяла впродовж II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року, передбачала понад 24 види нарахувань щороку, у тому числі майже 9 додаткових видів оплати праці (надбавок і доплат); від 62,0 до 54,4 відс. бюджетних коштів спрямовувалося на заохочувальні та компенсаційні виплати. Отже, стимулюючі виплати використовувалися для автоматичного збільшення заробітної плати, а не як інструмент для забезпечення ефективного виконання завдань.

За рахунок створеної економії фонду оплати праці НАДС встановлювало державним службовцям надбавку за інтенсивність праці в розмірі від 5,0 до 160,0 відс. посадового окладу, на виплату якої спрямовано 944,6 тис. грн коштів державного бюджету.

7. Протягом II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року позитивних зрушень у проведенні реформи системи оплати праці державних службовців

майже не досягнуто. Не завершено в установлений термін реалізації жодного заходу, передбаченого Концепцією реформування системи оплати праці державних службовців.

Причини – відсутність правового підґрунтя (внесення змін до Закону 889 у частині впровадження єдиного підходу до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад), незатвердження Урядом нормативних актів, розроблених НАДС.

У результаті механізм нарахування заробітної плати державних службовців залишається непрозорим внаслідок неврегульованого і необмеженого розміру надбавок. Крім того, не затверджено нового порядку преміювання державних службовців, який має визначати чіткі критерії такого преміювання на основі результатів оцінювання службової діяльності та досягнень.

8. Аналіз стану реагування НАДС на рекомендації Рахункової палати засвідчив: упродовж II півріччя 2021 року – I півріччя 2023 року із 12 рекомендацій Рахункової палати переважну більшість виконано. Без належної уваги залишились рекомендації у частині забезпечення дотримання вимог Інструкції 687 (при складанні бюджетних запитів) та Порядку 228 (при складанні проектів кошторисів) щодо обґрунтованості видатків розрахунками, визначення обсягу надходжень до спеціального фонду проекту кошторису (на підставі розрахунків за кожним джерелом доходів), а також щодо забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю.

9. Створена в НАДС система внутрішнього контролю не забезпечує повною мірою дотримання вимог, визначених Основними засадами, зокрема в частині інформування керівництва установи про ризики, що виникають під час виконання покладених на нього завдань і функцій, вжиття заходів контролю, здійснення моніторингу, обміну інформацією. Не всі елементи системи внутрішнього контролю функціонують належним чином, не забезпечено їх взаємозв'язку, що призвело до порушень і недоліків.

Внутрішнє середовище системи внутрішнього контролю сформовано частково. Так, у період, що підлягав аудиту, НАДС розроблено та затверджено лише один адміністративний регламент – «Процес складання бюджетного запиту НАДС», Інструкція з організації внутрішнього контролю протягом п'яти років не приведена у відповідність до абзацу сьомого пункту 3 Основних засад у частині розмежування внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на керівництво та функціональне управління у сфері державної служби, надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів із дня затвердження Звіту.

2. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на керівництво та функціональне управління у сфері

державної служби, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України в порядку інформування.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати НАДС і рекомендувати забезпечити:

включення до бюджетних запитів лише обґрунтованої потреби в бюджетних коштах; подання детальних розрахунків потреби, що базуються на економічно обґрунтованій кількості необхідних товарів (робіт, послуг) і вартості за їх одиницю;

дотримання норм чинних нормативно-правових актів, що регламентують складання проєктів кошторисів та включення до них економічно обґрунтованих обсягів бюджетних асигнувань;

ефективне і законне управління бюджетними коштами і недопущення невикористання виділених бюджетних асигнувань, зокрема шляхом здійснення своєчасного і належного аналізу невикористаних бюджетних асигнувань, ініціювання за необхідності перед Міністерством фінансів України їх перерозподілу на інші цілі;

приведення Інструкції з організації внутрішнього контролю та управління ризиками у Національному агентстві України з питань державної служби, його територіальних органах та установах, що належать до сфери його управління, у відповідність до абзацу сьомого пункту 3 Основних засад у частині розмежування внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту;

розроблення та затвердження адміністративних регламентів;

фаховий супровід законопроекту про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад до його прийняття Верховною Радою України;

розроблення та затвердження плану заходів щодо усунення виявлених Рахунковою палатою під час аудиту недоліків і порушень із визначенням термінів і відповідальних осіб, а також його виконання;

інформування Рахункової палати у встановленому законодавством порядку про стан виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій.

Член Рахункової палати

Андрій ДІДИК